

OBREGON ZMAGAL V VELIKI BITKI V ZAPADNI MEHIKI.

Vstaši poraženi na dveh frontah. De la Huerta pravi, da Obregon izpraznjuje glavno mesto. Obregonovo poročilo.

AMERIŠKA VLADA JE NEV- TRALNA.

Juarez, 14. dec. — Uradno se poroča, da je bil rebelni general Estrada včeraj poražen proti Ocotlangu v državi Jalisco. Zvezne čete so pognale vstaše v beg. Rebelni kapitan je med bitko zapustil Estrado in se pridružil zvezni armadi s 125 možnimi in 125,000 pezi denarja. Pozorišče bitke je bilo 80 milij od Guadalajare, glavnega mesta države Jalisco, kjer ima Estrada svoj glavni stan. Obregonove čete so napredovali okrog 30 milij od La Piedada, kjer je bila prej njihova fronta.

Metamoras, Mehika, 14. dec. — General Topete, poveljnik Obregovih čet, je porazil De la Huertovo vstaše v okolici Esperance.

Vera Cruz, 14. dec. — Voditelji revolte javljajo, da je Obregon sklenil izprazniti Mehiko mesto in umakniti svoje čete na bregove jezera Chapala, kjer počaka glavno silo De la Huertove rebelne armade. Ta sklep se lahko smatra za Obregonovo slabost, ali pa je spremna strategična poteza, s katero namerava predsednik speljati vstaše v nastavljenem pasti.

Monterey, Mehika, 14. dec. — Do odločilne bitke še ni prišlo, toda izvršiti se ima kmalu. Zvezna armada izgleda, da je v dobrem stanju. Na tisoče konjenikov, rednih vojakov in prostovoljev, hiti v tabore generala Amara, zveznega poveljnika Belisarioa Benbelnega poveljnika Sancheza, ki prodira na vzhodnem bregu iz Verę Cruza, ni znani; zdi se, da se še vedno nahaja na meji države Puebla.

De la Huerta je včeraj sklical mehiški kongres k zasedanju v Vera Cruzu. Mnogo poslanec se je odzvalo. Namen zasedanja je, da kongres odstavi Obregona in izvoli provizoričnega predsednika. Dali se obnese ta politična poteza, je dvomljivo, ker kongres gotovo ne bo imel kvoruma.

El Paso, Tex., 14. dec. — Predsednik Obregon je danes brzojavil tukajnjemu listu "El Paso Times" sledče:

"Oboroženo gibanje, ki ga voda generala Estrada in Sanchez in katerga je inspiriral Adolpho de la Huerta, se ne sme poveličevati z imenom 'revolucija', ker je le navadna zarotniška pastovljivina. Velika masa mehiškega ljudstva ne simpatizira s tem gibanjem in na tisoče mož vseh poklicev se je ponudilo vladni službi, da pomagajo pobiti izdajatelja."

Moje prepričanje je, da bodo

uporni generali kmalu poraženi in red ter mir se vrneti v Mehiko. Revolucija v Mehiku je le tedaj uspešna, kadar se dvigne ljudstvo v interesu svoje svobode proti zatiralcem. Izdajalcii nimajo več prilike, da bi kontrolirali vladno Mehiko. Naše čete, ki so v najboljšem razpoloženju in entuziasmo lojalne vladi, so zdaj na potu v Guadalajaro, kjer se nahajajo uporne sile izdajalca Estrade. Moje najboljše upanje je, da bo kampanja kmalu končana z zmanjšanjem ljudstva."

Washington, D. C. — Državni partizani je v četrtek izjavil, da ameriška vlada absolutno nevtrala v pogledu De la Huertove reakcije v Mehiku. Ameriška vlada ne bo posredovala med bojicami se strankami.

Novi švicarski predsednik.

Bern, 14. dec. — Ernest Chuard iz Lozane je bil včeraj izvoljen predsednikom švicarske konfederacije za leto 1924.

Vreme.

Chicago in okolica: V nedeljo obiano in gorko. Južni vetrovi.

Temperatura v zadnjih 24 urah najvišja 36, najnižja 24. Solnečne izide ob 7:11, zadeje ob 4:20.

PROSVEȚA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office

at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sobota, 15. decembra (Dec. 15), 1923.

Subscription \$5.00
Yearly

STEV.—NUMBER 294.

VELIKE POVODNJI V SLOVENIJI.

(Izvirno poročilo našega poročevalca.)

Ljubljana, 1. decembra. — V sled velikih deževnih naliivov so mnogi kraji Slovenije danes pod vodo.

Ljubljana je že pred nekaj dnevi prestopila bregove in celo barje je sedaj jezero. Iz Ljubljane je mogoče priti samo do mitnice na Ižanski cesti, dalje je mogoče samo s čolni. Sava je silno narastla; Bohinj se je spremenil v jezero; vsi mostovi so podrti. Strašna slika!

Pri Podnartu je preplavljena železniška proga in raztrgana dva kilometra daleč. Zalog je postal jezero, iz katerega se vidijo le še strehe hiš. Celje, Krško in Konstanjevica so v vodi. La Drava je sedaj še v svoji strugi; tudi Sora še ni postala opasna. Danes je prenhalo deževati, in upati je, da ne bo več naliivov.

POSLANEC FREAR O KAJ DELA ALEKSANDER V PARIZU?

Washington, D. C. — Poslanec Jamesa A. Freara iz Wisconsina je sprejela poslanska zbornica z velikim navdušenjem, ko se je namenil podati poročilo o tem, kaj je videla neuradna kongresna komisija v Rusiji.

Kakor je povedal mr. Frear, je komisija prepotovala 8,000 milij po Rusiji in Sibiriju. Rekel je med drugim tudi tole:

"Rusija je v prijateljskih trgovskih odnoshajih s kakimi dvajsetimi deželami in v popolnih diplomatskih zvezah z večino teh držav."

"Rusija je največja evropska država po ozemlju in prebivalstvu. Ona ima največje še nerazvite naravne zaklade, ki obetajo brezprimerne kupčijske priložnosti.

"Rusi imajo preračunski sistem, ki je veliko boljši kakor oni v večini evropskih držav."

"Rusija se ravna po svojih poslavah in živi v redu in miru."

"Postave so v dobrih rokah."

"Pravice do verskega prepiranja in do izobrazbe še niso bile nikoli tako liberalno pripoznane na Rusku."

"Na Rusku je naleteti na največja kooperativna podjetja na svetu. Ta podjetja nudijo sirovine za mašinerijo, obuvajo, obliko, hrano in drugo blago. In vse to moremo mi prodati Rusom."

"Rusija obeta biti ena najmočnejša in najnaprednejša dežel v Evropi v kratkem času, in prijateljstvo z njo bo tedaj velike vrednosti. Na podlagi teh dejstev je prišla naša komisija do zaključka, da naj obstojojo kupčijski odnosa med tem dve deželama."

"Velika Britanija, Norveška, Danska, Italija, Čehoslovakijska, Avstrija in druge evropske deželne so obnovile in vzpostavile kupčijske odnosa z Rusijo."

Stavka in Avstriji končana.

Dunaj, 14. dec. — Stavka poštih, telegrafskih in telefonskih nameščencev je bila danes končana, ko je vlada privolila, da se redi revizijo plačev državnih uslužbenec.

Pregled dnevnih do- godkov.

Senator Lodge, veliki sovražnik Lige narodov, se je zdaj izrekel za mednarodno sodišče, ki pa mora biti neodvisno.

Med demokrati v Illinoisu se obetajo starci spori.

Vsota, za katero je Koretz opeharil mnogo ljudi, je že narastla na \$7,000,000.

Kongresnik Frear je poročal zbornicu o dobrem stanju Rusije.

Progressive še vedno nagajajo stari gardi v kongresu.

Sodišče ukazalo razpustiti celementi trust.

Jeklarski trust poklonil katoliški cerkvi stotisoč dolarjev.

Inozemstvo.

Obregon zmagal v prvi veliki bitki v Mehiku.

Konservativi na Angleškem in-

trigirajo proti Delavski stranki.

Alexander v Parizu deluje proti grški republiki.

Nemčija spelira na cel svet za pomoč.

Stavka državnih nameščencev v

Avstriji končana s kompromisom.

SENATOR LODGE JE ZA NEODVISNO MED- NARODNO SODIŠČE.

Združene države morejo največ storiti za človeštvo, če so popolnoma neodvisne, meni večinski voditelj v senatu.

Z ODPRAVO ANGLEŠKO-JA- PONSKE ZVEZE JE ODSTRA- NJENA NEVARNOST V PACIFIKU.

Washington, D. C. — Večinski voditelj v senatu in vneti zagovornik predsednika Coolidge se je zrekel proti temu, da bi se Združene države pridružile svetovnemu sodišču, dokler ni ta tribunal popolnoma ločen od lige narodov.

To izjavo so sprejeli nekateri opozovalci z velikim zanimanjem, ker menijo, da je v zvezi z različnim mnenjem o tolmačenju stališča, ki ga je predsednik Coolidge označil v svoji poslanici do skupnega kongresa. Nekateri trdijo, da se je izrekel za sodišče v smislu Hughesovega načrta, oziroma njegovih pridržkov, drugi pa misijo, da si želi predsednik izteč sodišča z ligo narodov.

Kakor zatrjujejo, podpira Lodge stališče večina vnašnjega odseka, čigar načelnik je on sam, in sedaj ugibajo, ali se predsednik strinja z Lodgem in njegovimi tovariši, ali ne.

Senator iz države Massachusetts, ki bi rajši imel svetovno sodišče po vzorcu haškega razredišča, razlagata svoje stališče v pisnu, ki ga je pisal nekemu vojaku, takole:

"Politika Združenih držav, in posebej pa politika republikanske stranke je bila vsečaj, pospevati poravnjanje mednarodnih sporov na podlagi razredišča," je pisal senator Lodge.

"V preteklosti smo zagovarjali ustanovitev trajnega razredišča. Popolnoma se strinjam z svetovnim sodiščem, ali želim pa, da bi naj bilo to v resnici mednarodno sodišče, ki bi ne bilo v nikaknem povezan z ligo narodov. Po mojem mnenju bi se dalo osnovati tako sodišče, in na najlažji način bi se dalo doseči to, če bi vselej za podlagu haški tribunal ter še dodatno, da bi bilo trajno in stalno.

"Ali nisem pa za to, da bi nas vesel protokol, dokler se ne da tako ukreniti, da bi bilo sodišče popolnoma ločeno od lige. Ali se da to doseči, ali ne, ne vem še sedaj in tudi ne morem reči tega še topot. Lahko pa ste dočela uverjeni, da bo to vprašanje temeljito prerešetal senat."

Lodge je zavrnil pritožbo svojega volilca, če, da niso Združene države še ničesar storile za pospešitev svetovnega miru.

"Po mojem mnenju morejo Združene države več storiti za človeštvo in svetovni mir, če so neodvisne in če nimajo vezanih rok," je dejal senator. "Ponosen sem na to, kar so Združene države že storile za človeštvo in pospešitev svetovnega miru od svetovne vojne sem. V zadnjih dveh letih smo več storili za vzpostavitev svetovnega miru kakor katerikoli drugi narod."

"Imeli smo washingtonske konferenco, na kateri smo omejili pomorsko oboroževanje. Z dragogodbo je bil napravljen konec angleško-japonski zvez, in konferenca je vrnila Kitajsem pokrajino Santung, ki so jo imeli predlagano v Japonski.

"S svojim dobrohotnim posredovanjem smo pripomogli h končanju dolgotrajnega in nevarnega za prepira med državama Čile in Peru. Pobotali smo se z Mehikom. To bo po mojem mnenju vzpostavilo prijateljske odnose do tiste dežele, kar bo velike važnosti za nas, Mehikance in svet svetja.

"To pa še ni vse. Ali ne poznam pa nobenega drugega naroda, ki bi bil v istem času storil toliko za pravdo svetovnega mira, ali bi mogel pokazati toliko činov za človeštvo."

"To pa mojem mnenju bomo mogli v slučaju, če gremo v srednjih smerih načre vnosne politike, ki se redijo v smislu Monroejeve doktrine, kar najbolje služiti samim sebi in celemu človeštву."

"Po mojem mnenju bomo mogli v slučaju, če gremo v srednjih smerih načre vnosne politike, ki se redijo v smislu Monroejeve doktrine, kar najbolje služiti samim sebi in celemu človeštву."

Konservativci intrigi- rajo proti delavcem.

Nazadnjaški toriji rotijo liberalce, naj gredo z njimi v koalicijo, da ostane kapitalistična vlada na čelu Anglije. Prvo delo delavake vlade bo, ako pride na krmilo, da pripozna ruske sovjete v polni meri. Odpočoč brezposelnim, stanovanjski program in sklicanje mednarodne konference za revidiranje versalske pogodbe.

NEMČIJA PROSI VES SVET NA POMOČ.

Vlada je sklenila, da se ne obrne na Ligo narodov, pač pa na vse države, da bo uključena tudi Amerika. Francija zahteva skrbnika za Nemčijo.

Berlin, 14. dec. — Nemška vlada je sklenila, da se ne obrne na Ligo narodov za finančno pomoč, temveč na vse države sveta, tako da bodo tudi Združene države uključene.

</

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopis se ne vrati.

Narodnina: Zadnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto. \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri meseca, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov se vse, kar ima stik s četom:

"PROSVETA"

2657-59 S. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J.
in čitateljev Prosvete.

Willard, Wis. — Ne bom opisoval tukajnjih razmer na široko, le željo tukajnjih članov S. N. P. J. bom omenil. Glasovano je bilo da se nabavi zemljišče za ustavitev zavetišča.

Med tukajnjimi člani prevladuje mnenje, naj bi glavni odbor, predno bi izkrenil kakre druge krate za nabavo zemljišča, posetil slovensko naselbino v Willardu, da bi si ogledal naš kraj, mogoče pa bil baš to primeren prostor, zlasti, ker je v sredini slovenske naselbine. Dobi se tu se vedno dobra zemlja po zmerni ceni in na lepem prostoru. Tu je aveli zrak in pridelati je mogoče vsakravnostne srečane. Lahko bi rekel, da država Wisconsin ni nič slabša od sosednjih držav, ali pa se boljša.

Pred kakimi dvanajstimi leti je bila zemlja v bližini tukajnjih slovenske naselbine že sama puščava, pravih cest ni bilo, niti velikih hlevov in drugih poslopij, ki jih vidimo danes po naselbini. Državne ceste so speljane v mnogih krajev, ki so na široko izdelane in na mnogo mestih postete z gramožom. Pred 10 ali 12 leti se nikomur ni niti sanjalo, da bo slovenska naselbina toliko napredovala, da je res lepo povedati, čeprav je nekdo iz Racina v Wisconsinu pisal pred par leti proti willardski naselbini in ustvarjal predsodke.

Na društvenem polju pri nas dobro napredujemo. Vedno imamo kaj novih članov, kajti mogli se zavedajo, da nam stavi Slovenska narodna podpora jednotno najlepšo bodočnost in je največja pomočnica za nas trpine.

K. T. B. je zadnjih v svojih slavnih opazkah svetoval Kazimirju, na gre v Willard, Wis., kjer je moželo zajek. Pa mora biti res jalov sveti Stefan, da ne da nje več mleka. A tudi jas imam dobrodružni nasvet sa patre, naj nikar ne hodijo sem, kajti K. T. B. naj mi oprosti, ko mu pojasmim, da se zajke baš ta čas slab mleko. Še tukajnjih častiti oče se pritožejo, da ni mleka in da le malo voda pride za cerkev. Obiskovalcev tudi nima kot jih je imel tekom poletja, ko so bili pred njem na obisku le debeli, kratki in suhi, z vrvo povezani. Komaj je uro odbila štiri zjutraj, že si vidi, kako so se sprehajali, opanzni v vrvni.

Pa naj končam moj dopis, da se ne bo vleklo kot "stari čovelj." — Peter Zagor.

SLIKE IZ NASELBIN.

De Paul, Ill. — Žalostnega srečanja sramnjam sorodnikom in prijateljem, da je umrl moj soprog John Koss. Umrl je žalostna smrti dne 20. novembra 1923, ko se je vratal proti domu iz svoje trgovine čez Rock Island Železnico. Radi slabega signala čuvaja je vsek zadnji v njegovem avtomobil ob pol devetih zvečer in moj soprog je par minut kasneje izdihnil v Sant Mary bolnišnici v Spring Valleyju.

Rojen je bil 29. januarja 1892 v vasi Žalovče, fara Šmarjeta na Dolenjskem. Bil je član društva "Zavednost", št. 59 S. N. P. J. in društva Slovan, št. 3 SSPZ. Članom teh društav se prav lepo zahvaljujem za njih trud in številno udeležitev pogreba. Hvala tudi društvi "Slovenski bratje", št. 131 JSKJ., ki je skupno z prvima društvoma prispevalo za godbo. Lepa hvala tudi srbskemu društvu za njih trud in udeležbo pogreba.

Zahvaljujem se moji materi, sestri in njenemu sopru A. Omahanu za darovane vence in njih tolažbo v najhujših urah. Hvala darovalcem vencev, družini Bruder, Joe Gregorčič, J. Butler, R. Robek, N. L. Bremer, Louis Feirer, J. J. Matsad, John Omahan, Vincent Omahan, John Grbec in John Slatner za darovane vence ter za udeležbo pogreba. Hvala tudi vsem, ki so čuli pri mrtvah edru in me tolažili v nešrečnih urah.

Dragi in nepozabiljeni soprog in oče, ti pa počivaj mirno. Ostal nam bo vedno v spominu. Žalujodi ostali Ana Koss, soprog, Gilbert, sin, oče in mati v starem kraju ter sestri in brat, tu pa se stra v državi Pennsylvania.

Bridgeport, Ohio. — Delovne razmere so bile letos v tej okolici poslovne povoljne, ker je bil obrat po tukajnjih majhnih vsaki dan. Posebno dobro je obratovala She-

ridan Coal in Deck Co. do meseca decembra, ampak sedaj je pričela tuliti električna piščalka svoje dolgočasne pesem, pri kateri človek postane žalosten, ne samo zato, ker mu odpove delo za naslednji dan, ampak ker ima res tako neprijeten glas, da še prične zraven tuliti. In tako se oglašajo vse majne druge za drugo.

Pa naj je kdo reče, da nas premočarski baroni ne ljubijo. Vse leto smo delali brez počitka, način pa so se nas usmilili in dali so nam samo dva do tri delavnike na teden.

Zime to jesen že nismo imeli. Sneg se je le toliko pokazal, da je vemo, da je bel, dej pa pada pogosteje.

Dne 29. novembra je imelo društvo "Edinost", št. 13 SNPJ. velicejo v razvite zastave društvene, katero je društvo kupilo od našega rojaka Franks Kereta iz Cleveland. Povabilo smo ga na našo slavnost in rojaka Kereta se je tudi odzval, za kar se mu društvo zahvaljuje, prvič, da nam je poslal krasno zastavo, in drugič, da nam je napravil lep govor, s katerim je bilo vse občinstvo jasno nadovoljno.

Zahvaljujemo se vsem bratom od drugih društav SNPJ., ki so prišli od blizu in od daleč in nam z svojo poštovanostjo pomagali do lepega uspeha, da smo podkovali društveno blagajno tako močno, da še nikdar ni stale na takih podlagih kot ravnodan dan.

Čeprav je nekdo iz Racina v Wisconsinu pisal pred par leti proti willardski naselbini in ustvarjal predsodke.

Na društvenem polju pri nas dobro napredujemo. Vedno imamo kaj novih članov, kajti mogli se zavedajo, da nam stavi Slovenska narodna podpora jednotno najlepšo bodočnost in je največja pomočnica za nas trpine.

K. T. B. je zadnjih v svojih slavnih opazkah svetoval Kazimirju, na gre v Willard, Wis., kjer je moželo zajek. Pa mora biti res jalov sveti Stefan, da ne da nje več mleka. A tudi jas imam dobrodružni nasvet sa patre, naj nikar ne hodijo sem, kajti K. T. B. naj mi oprosti, ko mu pojasmim, da se zajke baš ta čas slab mleko. Še tukajnjih častiti oče se pritožejo, da ni mleka in da le malo voda pride za cerkev. Obiskovalcev tudi nima kot jih je imel tekom poletja, ko so bili pred njem na obisku le debeli, kratki in suhi, z vrvo povezani. Komaj je uro odbila štiri zjutraj, že si vidi, kako so se sprehajali, opanzni v vrvni.

Pa naj končam moj dopis, da se ne bo vleklo kot "stari čovelj." — Peter Zagor.

Zahvaliti se imamo tudi tukajnjemu predsedniku in članom dramatičnega kluba, ki so nam okrasili oder s kulismi, društvu sv. Barbare, št. 23 KSKJ., ki nam je dalo preproge ameriških zastav za kink dvoran, kakor tudi vsem, ki so bili zaposljeni v času veselice, da so tako koristonočno izvrili svoje posle. Veliko članov je darovalo tudi v gotovini.

Tako se društvo št. 13 zahvaljuje najtopilejšem vsem oddaljenim kakov tudi tukajnjim članom, kakor tudi žrtvovali v korist društvene blagajne in vkljub deževnemu vremenu pripomogli do tako lepega uspeha. Iz tega je razvidno, da je sloga in prav vovodstvo, kaj vse se da doseči, zravn naše poštovanost v skupini.

Želim veselje praznike in srečno Novo leto članstvu SNPJ., kakor tudi drugim rojaku po Ameriki. Oni, ki se niste člani SNPJ., ne odlabljate nič več. Pristopite k naši jednoti in zavarujte se za slavaj nesrečo, katera je neprestano na dnevnem redu. — Martin Koss.

Cornelia, Pa. — Prvega decembra sem bil povabljen na svobo v Meadowlands, Pa., kjer se je poročil naš napredni rojak Joseph Sedmak z gđe Mary Posega. Poroka se je seveda vrnila kot pri naprednih ljudeh civilno, ker so tako hoteli tudi nevestini starši, če da se jim zdi nepotreben vsak rokospokus. Niso se osirali na to, kaj rečejo kazinoirovi in njih podrepniki. Pametni ljudje se zavedajo, da moramo naprav s duhom časa, saj v to smo prišli.

O rojakh v omenjeni naselbini se moram prav polvalno izrisati. Pri njih je videti veliko energetičnost naprednemu gibanju; do malega vse so naročeni na časopis zavednega delavstva ter imajo tudi socialistični klub, pri katerem sta zlasti aktivna sodružica S. Lenasi in Andrej Graden. Čestit jima, a drugim rojakom bi svetoval, da njima sledijo ter ju podpirajo pri agitaciji.

V Meadowlandsu imajo rojaki po večini svoje domove. Naselbina ima lepo lego, nahaja se nekako v sredini med Canonsburgom in Washingtonom, Pa. Toda cesta in hodnik so v jake stebri sta-

rider Coal in Deck Co. do meseca decembra, ampak sedaj je pričela tuliti električna piščalka svoje dolgočasne pesem, pri kateri človek postane žalosten, ne samo zato, ker mu odpove delo za naslednji dan, ampak ker ima res tako neprijeten glas, da še prične zraven tuliti. In tako se oglašajo vse majne druge za drugo.

Lep pozdrav vsem zavednim rojakom v Meadowlandsu, Pa., kuharicam hvala za pečene raste in piščalk. — Michael Leonard.

Cherokees, Kansas. — Na Zahnvalni dan je neprestano kakor za stavo padal sneg. Štirje pedalarji, pedalarica in jar smo se držali kar rdeče "Nežike". Zdaj imamo zopet lepo vreme. Toplo je.

Nekateri rudniki pri nas obrajajo vsaki dan, nekateri pa le po dva do tri dni v tednu. Zaporeden sem pri Jackson in Porsey premogovni drušči, kjer delamo le po dva dni na teden ali tudi le po en dan. Pravijo, naj premog male hraste, ker je res telo nizek. Kdor ima kosti v trebušu temu tudi ni svetovati, da bi prišel sem za delom. Ko pride človek v rov, je rdeč kakor rak. Vas kri mu namreč stopi v glavo. Prav gotovo bi rudarji tudi ne rabili več nog do kolen, če bi se rodili samo za Kansas. Rabili bi pač na trebušu toliko debelejšo kožo, da bi hitreje lahko plazali po rovu sem in tja.

Iz naše arde smo zopet enega izgubili. Dne 25. novembra je na vedno napadel rojak John Zerke v starosti 82 let. Bival je v Ameriki okoli 45 let. Iz stare domovine je prišel v Forest City, Pa., in potem je prišel v Kansas. Pri podporjem društva ni bil nobenem, ker je bil že prester, ko so se pričela društva ustavljati. Pohojni zapušča v starem kraju sestro, tu pa sira Franka, mislim, da nekoje v Pensylvaniji, hčer v Grošku, Kans., tu pa rojenko, omočeno Pintar, pri kateri se je nahajal zadnje tedne svojega življenja.

Pogreb se je vrnil dne 27. novembra po katoliškem obredu v Pittsburghu, Kans. Njegova rejenka Nežka in njen mož Joe Pintar se na tem mestu iz arca zahvaljuje prijateljem in sosedom za pomoč v pokojnikovi bolezni. Zahvaljujeta se za lepe nagrobne venice, posebno Leo Prelomšku, njegovi soprigi, lokalni uniji št. 3752 v Flemingu, Kans., in vsem tistim, ki so vozili pogrebničke brezplačno na mirovter.

Dragemu Johnu pa želimo mnen podteč. Žalujodi ostali Fani Bergies, hčer. Neža Pintar rejenka, Zecko, sin.

Pozdrav naročnikom Prosvete. — Martin Presek.

Mogadore, Ohio. — Oni, ki se zanimajo za društvo, pridejo na seje tudi brez naznania. Drugade pa je s tistimi, ki svračajo vse na druge. Njim tudi naznajilo nič ne pomaga, četudi bi še bič narisali zraven naznania. So tudi takci, ki gredo na desno in na levo, samo tja ne, kamor imajo iti.

Vsem onim, ki se tako radi odtegnejo društvenim sejam in poleg še posibijo (ali namenoma, ne vem) platiči mesečne prispevke, budi povedano, da po 1. januarju 1924. ne bom nikomur priznala. Ravnal se bom po pravilih. Kdor bo prizadet, bo sam krije, tako kakor jaz, ker sem prekr pravila in zakladal nekatere brezbrinjene, da jih varujem morebitnih neprilik. In ravno oni, ki se bore male brigajo za društvo, so jih najbolj potreben. Redek je, ki ima kaj prihrankov, po večini prav nič. V slučaju, da je suspendiran ali celo izključen, kam Enjim v slučaju bolesni ali smrti?

Vsi tisti, ki jih ni bilo na decembarski seji kakor tudi oni, ki se bili, upoštevajte sledede: Članstvo je izvolilo nov odbor, deloma novih, deloma starih članov, katerih imena bodo priobčena vsaki mesec v glasilu, izvzemli nadzornega in bolniškega odbora.

Društvo je sklenilo, da bi se nabolili nove znake, zato ste vabičeni, da ste navzdi na seji meseca januarja. Vsak bo lahko povedal, da ima znak in če hoče novoga. Vsak bo tudi tudi primere napisan svoj naslov, ali pa naj ga pove. — Dobro je, da člani ali želite društveno poročilo, zato pride. Slišali boste mesečno in celetno poročilo. Ako se vam bo zdelo, da je društvena blagajna prelahka, tudi lahko kaj ukrenezete k izboljšanju.

Ne mislite, ko ste plačali mesečne prispevke, da ste veliko storili za društvo. Storili ste le svojo dolžnost. Ako bi vsak tako napravil, kdo bi pa vodil posle. Zdaj je čase, da je bilo zelo veliko valnje volitev in koristnih dopisov, a kaj se kaže, zmerom eni in drugi.

Ne mislite, ko ste plačali mesečne prispevke, da ste veliko storili za društvo. Storili ste le svojo dolžnost. Ako bi vsak tako napravil, kdo bi pa vodil posle. Zdaj je čase, da je bilo zelo veliko valnje volitev in koristnih dopisov, a kaj se kaže, zmerom eni in drugi.

Če bi bilo delavstvo pametno,

bi to priliko izrabilo ter se postavilo v enotno fronto proti obema reskočnarnima in kapitalističnima strankama.

Čas bi bil, da bi se malo bolj seobne spoznali ter ne samo po jekiku in po znakih. — Martin Božek.

Stari spori med demokratiki.

Če se bo McAdoo potegoval za ilinoiško delegacijo, si bo skorje izkoristil jeno državne organizacije na glavo.

BRENNAN JE NEIZPROSEN NAPROTNIK BIVŠEGA PLNANČNEGA TAJNIKA MCADOOJA.

Chicago, Ill. — To, da je prišlo iz Washingtona naznanilo, ki pravijo, da se bo demokratični predstavniki kandidati skorje gotovo potegovali za ilinoiško delegacijo narodne demokratske konvencije, utegne izvzeti brezobjektivo vojno med ilinoiškimi demokrati na predsedniških primarnih volitvah prihodnjo pomlad. Če nastopi McAdoo, potem je čisto gotovo, da se mu postavi po robu George E. Brennan začen z demokratačno organizacijo, ki jo kontrolira on, in da ožive staridejki spor, ki so dremali že več let.

McAdoojevo naznanilo je pravilo od strani njegovega kampanjskega voditelja sodnika Davida L. Rockwella. Sodnik Rockwell je naznanil, da se vrči sestanek ilinoiških demokratov v Chicago prihodnji torek, in da bo na tej seji sklenjeno in odločeno, ali se bo McAdoo potegoval za ilinoiško delegacijo, ali ne. Pripomnil je, da se bo konferenca najbrž odločila za borbo na prihodnjih primarnih volitvah. Takšen sklep bi pomenil, da so McAdoojevi prigrajanji pripravljeni na odprt boj z državno demokratočno organizacijo in njegovim voditeljem Brennanom. Ta se ne izrekel za nobenega predsedniškega kandidata, ali predstirini leti je vodil v San Franciscu boj, s katerim je bil poražen McAdoo. Brennan ni odtek se izpremenil svojega mišljjenja, kolikor se to tiče McAdooja.

Po Brennanovih mislih je najbolje, da nima ilinoiške delegacije vezanih ro

Delavške novice.

(Federated Press.)

Pogajanja stebbinskih delavcev v New Yorku.

New York, N. J. — Svet stebbinskih strokovnih unij je predložil v organizaciji stebbinskih posodbenikov novo meždano pogodbo. Stara poteka 31. decembra t. k. Unije zahtevajo \$11 temeljne dnevne mežde, to ju dva dolarja več kot znača sedanja mežda. Podojno več ko \$10, pomočnikom pa \$8.00.

Črkni delovni trg.

Chicago, Ill. — Dobiti delo v Chicago ni več lahka stvar. Tako pravijo tajniki strokovnih unij in statutarji Illinoiskega departmента za delo. Ako pa pogledas v dnevne pod naslove "Wanted-Male help. Wanted-Female help", vidim, da je — dobiti dela. Kako to? se vpraša. Predstavljati oglase, pa več, kako je.

Armour in kompanija še dedke od 14. do 17. leta, katere čaka "ajzna pričika", aka bodo pridni. Plača ni omenjena.

Western Electric Co. tudi išče dedke, ki "žele imeti dobro božičnost". Na sedanjost se ne gleda, kajti kompanija ne pove, kolike plače je danes.

National Bank od the Republic je druga dobrotnica pridnih dedkov, 15 do 17 let starih, ki morajo začeti na dnu, ako nočejo biti kdaj predsedniki banke.

Illinojski Bell Telephone si tudi želi dedkov, ki "hotejo kaj biti".

Montgomery, Ward & Co. pa nima ljubezni do dedkov, temveč samo do deklic od 16. leta dalje.

National Tea Co. ima več služb v pisarni za "briljante mlade deklike, ki se hodejo učiti".

Neka veletrgovska tvrdka išče izkušenega klerka, ki je voljen delati za sijajno teodenko plačo \$18. Druga tvrdka bi rada imela inteligenčnega moža lepe sunanosti in vedenja, ki je pripravljen delati 11 ur dnevno in sedem dni v tednu.

Mož in žena brez otrok se vabita, da se nastanita v dveva sobama v basementu, kjer bosta kurila peč. Plača: prosto stanovanje v basementu, prosto luč in prsta gorkota — to je vse.

Dobre stenografske-lahko-dobeslužbo za \$18 za pet dni v tednu. Tipistinja, ki pišejo na stroj hitro in brez napak, dobe največ \$17 za šest dni v tednu.

Privatne detektivske agencije oglašajo za vajence. Stalna služba in enkrat bo dobra plača. Izkušnje ni treba, glavno je, da ima poslice dober volumnski nos in da zna angleško.

Vse to dokazuje, da človek, ki hoče biti dober sulcij, lahko dobi delo.

SIN JE USTRELIL SVOJO MATER.

Chicago, Ill. — "Tukaj, mati," je vskliknil William Sotek, ko je vstopil odzadaj v njeno stanovanje na 5631 S. Marshfield Ave. Na te besede se dvigne sivošla ženska, da bi pospravila sinca, a ta odda tedaj nanjo en streli iz svojega samokresa. Krogle je šla skoz glavo napadalčeve matere ter jo ranila tako hudo, da dvojni zdravnik v nemški bolnišnici o njenem okrevanju.

Kapitan Sotek je s svojo ženo stanoval pri svojih starših od tedaj, ko sta se pred petnajstimi meseci poročila. V sredo je Sotekova mati dejala svoji sinahi, naj si poiščeta drugo stanovanje. Sotekova hči je bila pripravljena zapustiti tačkino stanovanje, ali ne pa njen moč. In ustrelitev je bila posledica tega.

"Pojdi ven ter si vzemi življenje, preden te obesim!"

Mlažji Sotek je še nekaj zamrmljal, potem pa odšel z doma. Detektivski oddelok pod vodstvom poročnika Johna Farrella ga je.

AMERIKANČEVA RUSKA ŽENA NE SESE V AMERIČKO.

Washington, D. C. — (Federated Press.) — Senator Norris je predložil v senatu rezolucijo, v kateri zahteva, da se dovoli vstop v Združene države mra. Ani Lerner. Ženi ameriškega državljanstva in bivšega vojaka, ki ne more dobiti potnega lista iz Rusije. Naš državni dežpartment pravi, da ima ta žena "nevarne ideje".

"Prosveta" privaja razumljive vse vrste dan. Ali sto razredovi dnevnika "Prosveta"?

Koretz opeharil ljudi za \$5,000,000.

Chicago, Ill. — Preden se je Leon Koretz odpravil s petimi milijoni dolarjev, ki jih je prisleplil pri svojih sorodnikih in prijateljih, na negotovo in dolgo poti. Zdraženik držav, ga je moral najbrž malo, zapedi strašenako komatno vest. Njegovo zadnje delo v Chicago je bilo, da je pustil devetim članom svojem državljane in dveva svojih najboljših tovarisev \$300,000 — skoraj toliko kolikor so vložili v njegova izmisljena podjetja.

Ali tistih devet sorodnikov in prijateljev je odklonil tisti denar. Obvestili so državnega pravnika Crowa, da bo dobil celjem \$400,000, kateri denar naj potem razdeli med opeharjeni prijatelje prekanega sleparja.

Leon Koretz je bil posebne vrste slepar. Jemal ni denarja od tajcev, nego le od svojih sorodnikov in prijateljev.

"Morda mu je olehalo vsaj nekoliko njegovo komato vest to, da se je spomnil nas, preden je pobegnil," so dejali sorodniki, ki so se zglašili pri državnemu pravniku. "Ali ta denar bi nam bil v veliki moralno breme, če bi ga sprejeli. Tu imate petindvajset bankovcev po \$1000. 375 jih boste dobili jutri."

Odvetnik sleparjevih sorodnikov je govoril. Storil je samo to, kar zahtevajo legalne formalnosti. Povedal pa ni pravniku Crowu, da je Koretz opeharil svoje sorodnike za \$400,000. Nadalje tudi ni zinil o tem, da bo sleparjev mati prav težko ostala pri življenju. Sinovo sleparstvo je prehod udarec zanje. Potem tudi ni pojasnil pravniku, da je sleparjev žena brez vsakršnih gmočnih sredstev. Vse dragulje je prodala, da bi z izkupljenkom vsaj nekoliko povrnila žrtvam svojega moža. Izrečil je pravniku le denar pa ničesar drugega.

Dve teoriji o Korezovem begu sta nastale na podlagi informacij, ki jih je nebral pomežni državni pravnik Stanley Klarkovski.

Po eni je slepar baje pobegnil na jahti, katero je, kakor je razvidno in korrespondence, najdeno v njegovih pisarni, kupil pred nekolikimi tedni.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

Danški kralj prejel smartno grožnjo.

Kopenhagen, 14. dec. — Kralj Christian je prebil zelo slabo noč v svoji palači, okrog katere so podvojili stražo, ko je včeraj prejel anonimno pismo z grožnjo, da bo ubit on, njegova žena in kronprince. Do zdaj je še živ. Policija je mnjenja, da je pismo poslalo kakor norec.

Po drugi teoriji je Koretz odnesel pete v Kanado po morju, sliši pa po čezmici.

Brazjavke so razposlali v kanadska in osrednja ameriška mesta z naročilom, naj oblasti pazijo na nj.

